

چکیده

زمینه و هدف: استرس ناشی از شغل پرمسئولیت مدیریت، در طولانی مدت بر سیستم ایمنی بدن تأثیر نامطلوب به جا می‌گذارد. حمایت اجتماعی به عنوان یکی از عوامل تعدیل کننده اثرات منفی استرس بر سیستم ایمنی می‌باشد. با توجه به اهمیت این مسأله و بررسی نقش و تأثیر منابع مقاومت در برابر استرس مانند حمایت اجتماعی و رابطه آن با وضعیت ایمنی بدن، این مطالعه انجام شد.

روش بررسی: این پژوهش تحلیلی به صورت پس‌رویدادی با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، روی ۳۶۰ نفر مدیر زن و مرد شاغل در دبیرستان‌های استان خوزستان در سال ۸۱-۸۲ انجام شد. پس از توزیع پرسشنامه حمایت اجتماعی، افراد واجد حمایت اجتماعی بالا و پایین مشخص شدند و سپس به طور تصادفی ۸۰ نفر مدیر واجد حمایت اجتماعی بالا و ۸۰ نفر با حمایت اجتماعی پایین انتخاب شدند. پس از نمونه‌گیری خون این افراد، سیستم ایمنی آنها با استفاده از روش فلوسایتومتری ارزیابی شد.

یافته‌ها: حمایت اجتماعی با متغیرهای ایمنی سلولی مانند CD4، نسبت CD4 به CD8، سلول کشته‌شده طبیعی یا NK (CD56 و CD16)، برخی متغیرهای سیستم کمپلمان مانند CH50، ایمونوگلوبولین M (IgM) و برخی متغیرهای CBC خون مانند نوتروفیل دارای رابطه مثبت و معنی‌دار و با متغیرهای CD8، هورمون کورتیزول و انوزینوفیل رابطه منفی و معنی‌دار داشت ($P < 0/05$). میان سیستم ایمنی مدیران واجد حمایت اجتماعی بالا و پایین تفاوت معنی‌داری در هر یک از متغیرهای CD4، نسبت CD4 به CD8، CD8، کورتیزول، سیستم کمپلمان (C3، C4 و CH50) و لنفوسیت وجود داشت ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: حمایت اجتماعی با متغیرهایی که افزایش آنها بیانگر بالابودن سیستم ایمنی است، دارای رابطه مثبت و با متغیرهایی که کاهش آنها بیانگر بالابودن سیستم ایمنی است، رابطه منفی داشت. به عبارت دیگر، حمایت اجتماعی بالا، اثرات منفی ناشی از فشار روانی بر متغیرهای ایمنی مذکور را تعدیل نموده است.

کلید واژه‌ها: حمایت اجتماعی - سیستم ایمنی - مدیران - استرس

دکتر نجمه حمید

عضو هیأت علمی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی
دانشگاه شهید چمران اهواز

نویسنده مسئول: دکتر نجمه حمید

پست الکترونیکی: dr_najmehamid@yahoo.com

نشانی: اهواز، دانشگاه شهید چمران

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، گروه روانشناسی

تلفن: ۰۶۱۱-۳۳۶۰۶۰۹

نمابر: ۳۳۳۳۹۱۱

وصول مقاله: ۸۴/۹/۹

اصلاح نهایی: ۸۵/۶/۲۴

پذیرش مقاله: ۸۵/۷/۵